

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Nvm. 4. De Qualitate totius Regni Neapolitani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

Spartiuento, quæ distantia complectitur totos sex gradus maioris circuli, ac proinde 360. mil. pass. leucas Francicas 180. Germanicas 90. Milliaria Italica quidam ei tribuunt 450. sed flexuosum cursum sequuntur.

Latitudo maxima, desumitur à Caietâ, ad ostium Truenti Fl. 110. aliis 112. mill. pass. leucarum Francicarum 55. Germanicarum 27. cum dimidia. *Minima latitudo*, à sinu S. Euphemix 18. aut 20. mil. pass. leucarum nostrarum 9 aut 10. Germanicarum 5. circiter.

Ambitus eius dicitur nunc esse 1460. milliarium omnibus rectè subductis, Collenucius autem ei tribuit 1568. quod deflectere videtur à vero.

N V M. 4. De qualitate totius Regni Neapolitani.

REGNUM NEAPOLITANVM in genere caloribus obnoxium est, maximè cis Apenninum, non ita trans montem illum æstus deserviunt nisi in Apuliâ: tum quia mons ille calorem repercutit, tum quia idem ventos Boreales & frigidos refringit. Vbique rigua est, quia Apenninus ex utroque pede suo innumeros fluuios, & fontes emittit. Vbique oleum, vbique vinum prouenit, vbique pascula lata ex quibus equi Neapolitani, qui 14. annos laborem ferre possunt, immo & annis 20. si bene curentur. Nutriuntur hi æstate, in vallibus opacis, aut in iugis algidis Apennini; hyeme in planitiem deducuntur, maribus, fœminisque discretis ne venere dissoluantur, & sub ilices proceras tempestate sæuiente diffugiunt. Nulla hîc venenata animalia præter Tarentulam & Cherfydros. Tarentulæ morsus musicâ sanatur: Cherfydri ita dicti sunt serpentes qui in terrâ, & aquis viuunt. Locustæ hîc quoque magnam agris perniciem inferunt. In eo metalla omnis generis, & fodinæ auri & argenti desertæ sunt, quia labori non respondebat pretium. Item hîc omnis generis marmora, lapides Lydij exquisitissimi quos *Parangonas* vocant. Bubali hîc quoque vegeti, & grandes, & omnis generis animalia. Sed iam singulas huius regni provincias inuisamus.

CAMPANIA FELIX, seu TERRA LEBORINA mollissimi, & temperatissimi aëris est. Aquis item abundat ad depellendos morbos. Ager hîc fertilissimus, atque cultissimus, & ferè vbique bis in anno flores emittit. Bis quoque lina proueniunt, semel frumen-

tum, quo exciso *Zea*, quæ ideo *Campana*, & *Italica* nominatur, nobis *de l'Epeante*, ex quâ exquisitissimæ pultes. Laudantur hîc vina *Surrentina*, *de Sorrento*, *Massicana* *Massicano*, *Nolanum* *Nolano*, *Græcum* *di Sommâ* ex monte *Vesuuio*. Sulphur eruitur optimum ad *Vesuuium*, Gypsum ad *Caietam*.

PRINCIPATVS CITERIOR. Regio temperatissima est, quare omnes hîc longæui. Aquæ quoque hîc calidæ non pauca, plerisque in locis frumenti ferax, maximè in agris *Salernitano*, *Amalphanis*, *Dianiensis*, *Ebulensis*. Abundat quoque croco & moris vbiq; unde multum hinc serici. In plerisque locis oleum, vinum, zea, legumina affatim nascuntur.

PRINCIPATVS VLTIOR est paulò frigidior Citeriore, sed aëris saluberrimi est, armentis diues, fructibus abundans; frumento, oleo, vino circumpositis regionibus decedens. Ferina hîc vilissimi pretij est; nuces & castanæ innumerabiles. Metallicæ fodinæ auri & argenti desertæ, quia parùm metalli reddebant.

BASILICATA asperrimum solum habet, sed tamen frumenti, vini, & olei diues; hîc quoque commodissimè crescunt crocus, & gossipium: melis & ceræ copiosus proventus, quia hîc apes plurimæ. Ad oram leguntur aliquando vniones, sed minuti, & fuscæ.

CALABRIA egregiè rigua est, cerâ, melle, pascuis, frumento læta. Sed super cæteras merces commendatur *Manna Calabrum*, triplicis generis, vnum dicitur *di Fronde*, quia ex foliis legitur, exquisitissimum prorsus: aliud *di Rami*, quia colligitur ex ramis, aliter dictum *di Pietra*, & *di Terreno*, quia rupibus & terræ adhærescit: tertium denique vile dicitur *di Corpa*, eliciturque instar gummi ex pinis perterebratis, & lacrymas emittentibus. Olim primogenitus Regis *Neapolitani* dicebatur *Dux Calabria*.

Calabria Citerior frugum copia diues est, oleumque optimum emittit, & magni in Italiâ pretij. Mori hîc quoque plurimæ, quare serici magna copia. Sal quoque candidissimum ex rupibus effoditur. Metalla item omnis generis, sed ferrum & calybs aliis anteferuntur: ferinæ quoque ingens copia ex *Apennino*, & syluis amplissimis.

Calabria Vltior, montibus tumet, balneis abundat, dat fructus optimi saporis. Bolus *Armeniacus* hîc ante aliquot annos detectus est. Equi quoque hinc vegeti, armenta innumera, mellis supra quàm credi possit copia, accersuntur.

APVLIA, vt olim nunc etiam calores acerbissimos experitur, & muscas tam importunas vt locum parœmiæ dederint, qui pœnas inferni hîc prægustare velit, huic æstatem in Apuliâ, hyemem ad Aquilam transigendas esse. Certè calor hîc plerumque tantus, vt etiam vina in vasis corrumpantur. Et tamen quod mirabere, pascuis lætissima est, vt mox ex eius partibus edisces.

Capitanata solum habet siccius, & arenosum, pabulum tenue, sed exquisitum, & quod parua copiâ pecori armentoque sufficiat; ideoque Regis nomine pascua leui pretio à possessoribus redēpta, locantur, vnde aliquando Rex subductis impensis ducenta quinquaginta & amplius ducatorum millia conficit; nam ex Aprutio, & vicinis agris huc armenta & pecora deducuntur; foruntque hîc aliquando 5. milliones pecudum numeratas esse, supra mille capitaboum, mille equorum; sed arboribus ferè tota caret.

Barenfis ager temperatissimus est, frumenti, & leguminum ferax, item & croci, atque omnis generis fructuum. Phalangia quoque, seu Tarentulæ hîc plus nocent, quàm in aliis Italiæ locis. Serpentes hîc quoque plurimi, sed Ciconiæ egregiam operam locant iis exterminandis.

Hydruntinus ager grandini obnoxius est, atque fulminibus; sicior est, & tamen pascuis lætus. Oleum eius toti Italiæ sufficeret. Chersydri hîc plurimi visuntur; item & locustæ quas *Canalettas* vocant, earum examina sæpe agros defolarent, nisi Gaiij (volucrum genus est) ea dissiparent. Ex plebe hîc plurimi leprosi, quia suillâ carne, & ficibus siccis plebeij victitant.

COMITATVS MOLISSENSIS fertilis est, & frumento abundat, croco, vino, gossipio, serico. Hîc tam multæ feræ, vt earum caro domesticis vilius veniat.

APRVTIVM CITERIVS riguum est, collibus tumet, syluis distinguitur, ideoque frigidius cæteris reliquis huius regni partibus. Dat frumenti, vini, olei, croci plurimum. Pix quoque hîc è terrâ eruitur. Niuës hyeme hîc tantæ, vt ex montibus deuolutæ plerumque viatores obruant, maximè ad montem Maiellam.

APRVTIVM VLTERRIVS quoque frigidum, vnde prouerbium enius suprâ meminimus in Apuliâ. Ad Aquilam crocus ita crescit, vt toti Europæ sufficere videatur. Abundat quoque frumento, liño, fructibus, & ferinâ.